

KOSTRA arbeidsgrupperapport for sosialtjenesten

1 Innledning

Arbeidsgruppens sammensetning:

Jesper Sund Jensen, Oslo Kommune
Erling Johan Haakerud Kvalø, SSB
Janne Seppola, NAV Tromsø Kommune
Aase Lunde, AID (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)
Veslemøy Hellem, Kommunenes Sentralforbund
Pål Eivind Aamodt, Arbeids- og velferdsdirektoratet
Hermund Urstad, Husbanken
Unni Beate Grebstad, SSB
Mahta Souri, leder av arbeidsgruppen, SSB
Torild-Irene Brakalsvålet, SSB
Kari Kraakenes, SSB
Marit Kringlebotten, SSB
Jan Oddum, AID (Arbeids- og inkluderingsdepartementet)
Marit Helene Hestad, Oslo Kommune
Ivar Andreas Åsland Lima, Arbeids- og velferdsdirektoratet
Eivind Kjeka Broen, SSB

Statistisk sentralbyrå har også i 2023 ivaretatt leder- og sekretærfunksjonene. Det ble avholdt ett møte i 23.05.2023.

F.o.m. september 2016 er fagområdet krisesenter og vold i nære relasjoner ivaretatt gjennom et eget arbeidsutvalg under sosialtjenestegruppen. Det er ikke avholdt møte i arbeidsgruppen for krisesenter i år.

Alle referater fra KOSTRA-sosial-arbeidsgruppen (inkl. utvalget for krisesenter/ vold i nære relasjoner) tilbake til 1998 ligger her:

<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/sosialtjeneste>

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

- 242 *Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid*
- 243 *Tilbud til personer med rusproblemer*
- 273 *Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi*
- 275 *Introduksjonsordningen*
- 276 *Kvalifiseringsordningen*
- 281 *Ytelse til livsopphold*

Seks skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene:

- Skjema 7 Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV og rusmiddeltiltak
- Skjema 7 B *Kommunens krisesentertilbud og arbeid mot vold i nære relasjoner*
- Skjema 11 *Registrerings skjema for sosialhjelp*
- Skjema 11C *Registrerings skjema for kvalifiseringsprogram*
- Skjema 12 *Stønadssatser økonomisk sosialhjelp*

Det er utarbeidet en særskilt arbeidsgrupperapport for introduksjonsordningen. For alle problemstillinger tilknyttet introduksjonsordningen viser vi til denne.

2 Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Funksjon 243: Har blitt gjennomført møte i forbindelse av overføring av registreringer under funksjon 243 «Tilbud til personer med rusproblemer» til funksjon 253 «Helse- og omsorgstjenester i institusjon». Dette er uavklart, men arbeidet fortsetter i 2023.

Sletting av spørsmål 4 i skjema 7 pga dårlig kvalitet

NAV-kontoret er et partnerskap mellom stat og kommune. Kontoret har både kommunale og statlige årsverk, og det jobbes i mange tilfeller på tvers av ansettelsesforhold. SSB har fått tilbakemeldinger om at spørsmål nummer 4 i skjema 7 er vanskelig å svare på. SSBs erfaring er at spørsmålet blir besvart feil, og at tallene ikke blir brukt

Det ble i møtet stilt spørsmål om hensikten med dette spørsmålet, i hvilken grad svarene blir benyttet og hvordan man kan sikre at alle leverer svar basert på lik tolkning. SSB viste til at man har oppdatert veilederen og forsøkt å forklare direkte overfor NAV-kontorene.

Nye tabellene med nye variabler

Det er introdusert nye tabeller for skjema 11 for 2022 årgangen som kan medføre brudd i sammenligningsgrunnlaget. De nye tabellene gjør statistikken mer brukervennlig. Tidligere tabeller ligger som avsluttet.

Variablene bidrag og lån samsvarer ikke alltid med regnskapets funksjon 281 på kommunenivå, men det er riktig på landsnivå. SSB vil vurdere om tverrgående revisjon vil være hensiktsmessig.

Hyppigere rapportering

Prosjektskriv/anbefaling fra SSB og Arbeids- og velferdsdirektoratet er til godkjenning hos seksjonssjef i SSB. Dokumentet vil bli oversendt Arbeids- og velferdsdirektoratet for gjennomgang før endelig versjon oversendes AID for godkjenning og videre arbeid. Dokumentet må behandles på møte i Samordningsrådet i september.

SSB sitt kodeverk er muligens for avgrenset sammenlignet med svaralternativene til Digisos.

Prosjekter som må kobles tettere på arbeidet i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten

KS har spilt inn at det er viktig at sentrale prosjektet som foregår utenfor KOSTRA-arbeidsgruppa og som kan ha betydning for utviklingen av sosialhjelpsstatistikken må inn på agendaen. For eksempel pilotprosjekt med månedlig innrapportering av tall og FOU-prosjekter fra departementene. Arbeidsgruppen er heller ikke nok oppdatert og påkoblet digitale strømninger og alternative datakilder. SSB vil kalle inn KOSTRA-arbeidsgruppen 12. oktober til et heldagsseminar/workshop om DIGISOS, KOBO og DIGIBARNEVERN. Forslag om to årlige møter i gruppa. Et møte tidligere på året som kan brukes til å utveksle tiltak og info om dataprosessen og innsamling av data.

Mer data må tilgjengeliggjøres og deles på tvers av organisasjonene. Involverte aktører må få innsyn i tall SSB samler inn. For å få til dette må juristene involveres. Data på under 4 personer skal ikke deles.

Det etterlyses bedre arbeidsflyt i kommunene. I noen kommuner er ansvaret for fil, innsending og kryptering delt på flere personer og dette skaper sene leveranser.

SSB sin nettside er beskrevet i noen kommuner som en labyrint og SSB har mye å vinne på å forbedre brukervennligheten for de som ønsker først å fremst å finne tabellene. Mange kommuner benytter seg av produkter fra konsulentfirma (her nevnt Framsikt) for å følge med på SSB sine tall.

ASSS samlingen avholdes den 6.-7. juni i Sandnes. De som ønsker å delta er hjertelig velkommen. KS v/Hellem sender invitasjon til de som meldte sin interesse på møtet.

6 nye indikatorer for NAV-kontorets målekort

For bedre å kunne følge utviklingen i de sosiale tjenestene gjennomførte Arbeids- og velferdsdirektoratet våren 2023 en pilotering av registrering av tall på 6 sosialtjenesteindikatorer i NAV-kontorenes målekort, og i mai sendte direktoratet ut et brev til alle landets kommuner med oppfordring om å frivillig legge inn månedstall på de aktuelle sosialtjenesteindikatorerne i NAV-kontorets målekort.

Det er lagt til rette for at følgende tall kan registres manuelt i målekortet:

- Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden
- Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden som har forsørgeransvar for barn under 18 år
- Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden som har sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold
- Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp, under 30 år, i løpet av måneden
- Kroner sosialhjelp totalt (bidrag og lån etter §§ 18 og 19 i sosialtjenesteloven)
- Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet

ASSS ønsker mer informasjon om kostnadene knyttet til midlertidige boliger. Husbanken informerer at det har vært en drastisk økning i bruk av midlertidige boliger (~30%). Deling av tall kan bidra til bedre beslutninger. Generelt er kommunale utgifter til boliger og finansiering av leie av interesse.

SSB sine veiledere er noe utdaterte på enkelte områder og bør oppdateres. Kommunene bruker til tider private aktører for å forstå hva som skal svares (her nevnt kostrahjelp.no). Klarspråk må inn i veilederen, begreper må oppdateres. Skjemaene er enda vanskeligere å forstå og dette tyder på at de ikke alltid holder tritt med språket og samfunnsutviklingen generelt. Regnskap hos SSB får mange spørsmål, men har ikke lov til å veilede. Det er laget en «tips og triks» hjelpeside, kanskje denne kan over tid erstatte veilederen? Se relevant lenke: <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra/statistikk/kostra-kommune-stat-rapportering/tips-og-triks>

2.2 Anbefaling

- **Sak 1** Se anbefalingene under sak 2.
- **Sak 2:** Anbefaler gjennomgang av skjema 7 og slette spørsmål 4.
- **Sak 5:** Gjennomføre tverrgående revisjon for å se på regnskapstall funksjon 281 opp mot individdata bidrag+lån på kommunenivå.
- **sak 9:** Anbefaler å gjennomføre flere møter i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenester for å utveksle informasjon og delta på aktuelle møter. SSB har kalt inn til heldagsmøte/workshop 12. oktober 2023. Det anbefales også å forbedre SSB sine nettsider for KOSTRA.

3 Videreutvikling av publiseringen

Kapittelet tar for seg endring og videreutvikling av kommende publiseringer. Endringer som er innført, gjøres det rede for i kapittel 6.

3.1 Endring av variabler

Ikke relevant

3.1.1 Fjerning av eksisterende variabler

Skjema 11 og 11c: Distriktsnummer blir fjernet i 2024 rapporteringen.

3.1.2 Nye variabler

Skjema 11: Innføring av et nytt vilkår: Norsk eller Samisk opplæring. Gjelder 2024.

3.1.3 Endring av innhold i allerede eksisterende variabler

Ikke relevant

3.2 Ytterligere om videreutvikling av publiseringen

Skjema 11: Nye tabeller.

3.2.2 Organiseringen av kommunal tjenesteproduksjon

Ikke relevant

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ikke relevant

4.1 Forslag til endring

Ikke relevant

4.2 Bakgrunn for ønsket endring

Ikke relevant

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Forslag til endring

I skjema 11 og 11c for de som mangler FNR eller DNR så benyttes fødselsdato 6 siffer + PNR: 00100 for mann og 00200 for kvinner. Endringen ble de informert om i fjor og gjelder 2023 rapporteringen.

Skjema 11: Innføring av et nytt vilkår: Norsk eller Samisk opplæring. Gjelder 2024.

Distriktsnummer blir fjernet fra skjema 11 og 11c i 2024 rapportering.

5.2 Bakgrunn for ønsket endring

Distriktsnummer blir fjernet fra skjema 11 og 11c i 2024 rapportering. Oslo Kommune benyttet denne variabelen tidligere. Siden den ikke er i bruk lengre, er det ikke nødvendig å ha den i skjema.

5.3 Data fra andre kilder

Ikke relevant.

6 Evaluering av siste rapportering

6.1 Utarbeiding av skjema

6.1.1 Kontroller i skjema

I skjema 11 og 11c for de som mangler FNR eller DNR så benyttes fødselsdato 6 siffer + PNR: 00100 for mann og 00200 for kvinner. Endringen ble de informert om i fjor og gjelder 2023 rapporteringen.

6.2 Innsamling av data (rapportering)

Skjema 7: Mangler 12 kommuner ved publisering

Skjema 7b: Mangler en kommune ved publisering

Skjema 11: Ved publisering manglet en kommune.

Skjema 11c: Det vil bli gjennomført en siste purring før publisering den 15. juni. Ved publisering manglet 7 kommuner.

Selv etter purring både KOSTRA og fagseksjonen er det noen kommuner som ikke har levert data.

6.3 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Har ikke vært noen spesielle editeringsproblemer med KOSTRA skjema 7, 7b, 11c, 12.

Institusjonsopphold ble tatt med i noen av summene i skjema 11 og dette ble fjernet fra grunnlaget siden det ikke skal inngå.

6.4 Publisering

Publisering 15.3.

Publisering 15.6.

Fagpublisering 24.06.2023 for sosialtjenesten.

Kvalifiseringsstønad vil publisere egen DS den 5. september 2023.

Grunnlagsdata for KOSTRA sin mars og juni publisering for Kvalifiseringsstønad ble oversendt NAV i forbindelse med publiseringene.

6.4.1 Oversikt av publiserte tabeller i statistikkbanken

Alle tabeller ligger her: <https://www.ssb.no/statbank/list/soshjelpk>

6.4.2 Oversikt over avslutta tabeller

Ikke relevant

6.4.3 Endring av variabler

Skjema 11 og 11c: Distriktsnummer blir fjernet i 2024 rapporteringen.

6.4.3.1 Fjerning av variabler

Skjema 11: Innføring av et nytt vilkår: Norsk eller Samisk opplæring. Gjelder 2024.

6.4.3.2 Nye variabler

Ikke relevant

6.4.3.3 Endring av innhold i eksisterende variabler

Ikke relevant

6.5. Omlegging av KOSTRA-sidene på ssb.no

Vinteren 2023 har det blitt gjort endringer på SSBs nettsider for KOSTRA. SSB har tatt i bruk et nytt verktøy for produksjon av nettsidene. I den forbindelse måtte vi ta stilling til hvordan den spesiallagde KOSTRA-nøkkeltallsløsningen skulle ivaretas i nytt system.

Brukerundersøkelser og oversikt over brukertrafikk viser at KOSTRA nøkkeltallssidene ikke ble benyttet i særlig stor grad. Det var også behov for en forenkling av hele strukturen for KOSTRA-universet på ssb.no, med mål om å få til en samlet inngang til KOSTRA-tallene.

Både brukerundersøkelsene og analysene av brukertrafikken viser at majoriteten av brukerne finner fram til KOSTRA ved hjelp av søk på Google. Dermed var et annet mål for omleggingen å legge til rette for å optimalisere for Google-søk. Etter å ha fjernet nøkkeltallssiden viser søkeresultater i Google nå at det er en tydeligere struktur for KOSTRA-sidene.

Underveis i arbeidet ble det informert om omleggingen på nettsiden og i nyhetsbrev for KOSTRA.

6.6 Brukerreaksjoner

Skjema 7: Problematisk å skille mellom statlige og kommunale stillinger.

7 Annet

8 Referanser

9 Vedlegg